

4 mei Herdenking

St. Martinuskerk Voorburg 4 mei 2022

Voorganger: Menno Meihuizen
(Raad van Kerken Leidschendam-Voorburg)

Verder werken mee:

Leo Valk (Raad van Kerken Leidschendam-Voorburg)

Andries Nek (pastor en docent Sint-Maartenscollege Voorburg)

Theo Dik (leerling Sint-Maartenscollege)

Dennis Heijmans (Liberaal Joodse Gemeente Den Haag)

Muziek:

Organist: Louis Cosman

Zang: Anna Schormans

Gitaar: Frank Mook

Raad van Kerken Leidschendam-Voorburg

website: www.raadvankerkenlv.nl

e-mail: secretaris@raadvankerkenlv.nl

Muziek (vanaf 18:30)

Orgelspel uit de Sonata VI, Fuga en Finale van F. Mendelssohn-Bartholdy.

Stilte

Welkom door Menno Meihuizen namens Raad van Kerken Leidschendam-Voorburg, Liberaal Joodse Gemeente Den Haag, Sint-Maartenscollege Voorburg

Inleiding op het thema 'Vrijheid in verbondenheid'.

Een koffer als symbool van verloren leven.

Aansteken van drie kaarsen, symbolen van verbondenheid

Lied: 'Als alles duister is' (2x)

Als al les duis ter is, ont steek dan een lich tend vuur
dat nooit meer dooft, vuur dat nooit meer dooft.

Als al les duis ter is, ont steek dan een lich tend vuur
dat nooit meer dooft, vuur dat nooit meer dooft.

Kyrie-gebed

Lied: 'Geef vrede Heer geef vrede'

Geef vrede, Heer, geef vrede, de aarde wacht zo lang,
er wordt zo veel geleden, de mensen zijn zo bang,
de toekomst is zo duister en ons geloof zo klein;
o Jezus Christus, luister en laat ons niet alleen!

Geef vrede, Heer, geef vrede, bekeer ons felle hart
Deel ons uw liefde mede, die onze boosheid tart
die onze mond leert spreken en onze handen leidt
Maak ons een levend teken: uw vrede wint de strijd!

Herdenken

Lied 'Pap kun je me horen?' (Simone Kleinsma)
Anna en Frank

Laat de vlam van dit flakkerende kaarsje
De nacht beschijnen net zoals jouw geest mijn leven heeft verlicht

Pap, kun je me horen?
Pap, voel me verloren
Kun je me wel vinden in de nacht?
Pap, mag ik je storen?
Pap, kun je me horen?
Kun je me wel helpen met m'n angsten?

Honderdduizend ogen kijken neer, maar welke ogen zijn van jou
Waar ben je nu, die hechte band tussen ons twee waar is die
nou?

Ik voel me jaren ouder, mijn leven lijkt veel kouder
Mijn wereld minder zinvol, dan die was als toen met jou
Pap, kun je vergeven
Pap, m'n nieuwe leven
Haast bij elke stap, voel ik verwijt
Steeds in m'n gebeden
Met mezelf gestreden
Hopend op jouw raad met al jouw wijsheid

Ik draag met me mee wat jij me leerde elk door jou gekozen boek
Waar vind ik straks in wat ik las voldoende steun voor wat ik zoek
Steeds leger zijn de straten en ik daar in verlaten
De maan heeft minder glans en ook de zon schijnt niet als toen

Pap, ik blijf van je houden
Papa, dat vertrouwde
Pap, ik mis nog steeds jouw wel-te-rus-ten zoen

Gedicht 'De kleine Ruth' (Yehuda Amichai)

Het gedicht getiteld De kleine Ruth, is geschreven door de Israëlische dichter Yehuda Amichai. In dit gedicht, uit 1988, staat Yehuda stil bij zijn herinneringen aan zijn vroegere jeugdvriendin Ruth, geboren in 1923. Ruth werd in 1943 via Westerbork gedeporteerd naar Sobibor en is daar overleden. Ruth, die in 1940 uit Duitsland naar ons land was gevlucht, zou nu bijna 100 jaar oud zijn geweest.

Soms herinner ik me jou, kleine Ruth,
dat we afscheid namen in onze verre jeugd,
en dat ze je hebben verbrand in de kampen.
Als je er nu was, dan was je vijfenzestig,
een vrouw op de rand van de ouderdom.
Je was twintig toen je verbrand werd, en ik weet niet
wat er gebeurd is in je korte leven na ons afscheid.
Hoe ver je het hebt gebracht, welke tekenen van rang
je op je schouders zijn gedrukt, op je mouwen, op je
moedige ziel, welke schitterende sterren je zijn opgespeld,
welke onderscheidingen voor dapperheid, welke
liefdesmedailles om je nek zijn gehangen,
welke vrede met jou is, vrede zij met jou.
En wat is er gebeurd met je ongebruikte levensjaren?
Liggen ze nog steeds ingepakt als mooie pakjes,
zijn ze aan mijn leven toegevoegd? Heb je mij gemaakt
tot de bank van jouw liefde, zoals de banken in Zwitserland
waar de schat bewaard wordt, ook na de dood van de eigenaar?
Zal ik dit alles nalaten aan mijn kinderen
die jij nooit gezien hebt?

Je hebt me je leven gegeven, als een wijnhandelaar
die dronken maakt en zelf nuchter blijft,
nuchter als jij in de dood en helder in de wereld der duisternis
aan mij, dronken van leven, zwelgend in vergetelheid.

Soms herinner ik me jou, op ongeschatte tijden
en op plaatsen die niet zijn bestemd voor herinnering,
maar voor het voorbijgaande, dat wat passeert en niet blijft.
Zoals op een vliegveld, waar de aangekomen reizigers
moe bij de draaiende lopende band staan
die hun koffers en pakketten brengt,
en zij de hunne ontdekken met kreten van vreugde
als bij de wederopstanding, en weggaan naar hun eigen leven.
En er is één koffer die terugkomt en weer verdwijnt
en langzaam weer terugkomt in de hal die aldoor leger wordt,
en telkens weer en weer voorbijkomt.
Zo trekt jouw stille beeld aan mij voorbij,
zo herinner ik me jou, totdat de band
niet meer loopt en stilstaat. En zijt stil.

Lied 'Kindren van één Vader'

Kin-d'ren van één Va - der, reikt el-kaar de hand;
waar wij mo-gen wo - nen, in wat streek of land,
hoe wij mo-gen spre - ken, in wat tong of taal,
kin-d'ren van één Va - der zijn wij al - le - maal.

Op weg

Kaddisj-gebed (in Hebreeuws; Dennis)

Moge zijn grote naam verheven en geheiligd worden
in de wereld die hij geschapen heeft naar zijn wil.

Moge zijn koninkrijk erkend worden in uw leven en in uw dagen
en in het leven van het gehele huis van Israël,
weldra en spoedig.

Zegt nu: Amen

Moge zijn grote naam gezegend zijn nu en voor altijd.

Gezegend, geprezen, gevierd, en hoog en hoger steeds verheven
Verheerlijkt, gehuldigd en bejubeld worde de naam van de
Heilige,

gezegend zij hij

hoog boven iedere zegening, elk lied,
lof en troost die op de wereld gezegd wordt.

Zegt nu: Amen

Moge er veel vrede uit de hemel komen en leven!

Over ons en over heel Israël.

Zegt nu: Amen

Hij die vrede maakt in zijn hoge sferen,

zal ook vrede maken voor ons en voor geheel Israël

Zegt nu: Amen

Uitleg over de steentjes

Bij de uitgang van de kerk krijgt u allemaal een steentje mee. De steentjes vormen een herdenking aan de Holocaust. Het leggen van steentjes is een heel oud Joods gebruik, en is een teken dat een graf – of in dit geval een monument – met een bezoek wordt vereerd, en waarmee aangegeven wordt dat de herinnering van blijvende aard is.

Deze steentjes nemen we mee tijdens de stille tocht, en we leggen ze neer bij het monument in het Sijtwendepark.

In het park worden behalve bloemen ook steentjes uitgedeeld.

Lied: 'Ga met God'

1. Ga met God en Hij zal met je zijn,
jou na - bij op al je we - gen
met zijn raad en troost en ze - gen.
Ga met God en Hij zal met je zijn.

Ga met God en Hij zal met je zijn:
bij gevaar, in bange tijden,
over jou zijn vleugels spreiden.
Ga met God en Hij zal met je zijn.

Ga met God en Hij zal met je zijn:
in zijn liefde je bewaren,
in de dood je leven sparen.
Ga met God en Hij zal met je zijn.

Doven van de kaarsen

Bij het uitgaan van de kerk: 'ending theme' uit Schindler's List,
aansluitend wordt op het orgel gespeeld:
Praeludium over het motief "Deus Israël" van J.C. van Oers.

Start van de Stille Tocht om 19:30 uur

Verantwoording

De koffers op de voorpagina zijn koffers van mensen die gevangen gezeten hebben in Kamp Amersfoort en vandaar op transport werden gesteld naar andere kampen. Velen kwamen niet terug. In het kamp hebben 47.000 mensen vastgezet; 680 zijn er overleden, van wie 340 willekeurig werden geëxecuteerd.

[Homepage - Kamp Amersfoort](#)

De gezangen zijn uit het liedboek van de kerken

Lied 'Pap kun je me horen' van Simone Kleinsma

<https://muzikum.eu/nl/simone-kleinsma/pap-kan-je-me-horen-songtekst>

https://www.poetryinternational.org/pi/poem/24211/poem_dutch/0/0/Yehuda-Amichai/KLEINE-RUTH

end theme Schindler's List: <https://www.youtube.com/watch?v=2tcJLZt6Cnc>

Monument Vrede en Vrijheid Sijtwendepark

